

Notitie positionering toetscommissies

Beschrijving

opdrachtgever	LIC
opdrachtnemer	Marco Cornelissen en Marianne Quekel
link met andere kaders	De notitie (2013) is een kader dat in 2015 middels het vaststellen van het Avans Toetskader 'Instaan voor de kwaliteit van toetsen' is bekrachtigd door het CvB.
korte samenvatting	Uit verschillende bronnen bleek dat bij de meeste academies toetscommissies waren gepositioneerd onder de examencommissie en zij de taak hadden om de kwaliteit van toetsing te borgen. Veel toetscommissie hielden zich daarnaast echter ook bezig met het formuleren, implementeren en uitvoeren van toetsbeleid. Hierdoor hadden toetscommissies in veel gevallen een 'dubbele pet' op. Door deze werkwijze kwam de onafhankelijke positie van de examencommissie in het gedrang. Vooruitlopend op het formuleren van een Avans Toetskader is deze notitie geschreven om deze situatie alvast te verbeteren.
geldend voor	Toetscommissies, examencommissies en borgingsfunctionarissen
looptijd	Niet van toepassing
type kader	Kader
Actualiteit	Oranje: samenvoegen met kaderregeling examencommissies.

Colofon

datum	18-12-2013
auteurs	Marco Cornelissen en Marianne Quekel
status	Definitief
vaststelling	door LIC, middels vaststelling van 'Instaan voor kwaliteit van toetsen' vastgesteld door het CvB op 30-06-2015 (besluitnummer 2015-121)

Notitie positionering toetscommissie

datum	18-12-2013	contactpersoon	Marco Cornelissen / Marianne Quekel
onderwerp	Positionering toetscommissie	telefoon	(073) 6295875 / (076) 5250405
van	Marco Cornelissen & Marianne Quekel	e-mail	m.cornelissen4@avans.nl / mac.quekel@avans.nl
		versie	Concept versie 18-12-2013

Inleiding

Afgelopen jaren is binnen het hoger onderwijs de aandacht voor de kwaliteit van toetsing toegenomen¹. Binnen Avans Hogeschool is de aandacht voor toetsing afgelopen jaren ook sterk toegenomen. Er hebben grote verbeterlagen plaatsgevonden om de kwaliteit van toetsing te verbeteren; veel docenten hebben toetstrainingen gevolgd, er worden toetsen gescreend en bijna iedere academie heeft toetsbeleid ontwikkeld. Binnen veel academies is de toetscommissie de kartrekker geweest van deze verbeteringen.

Uit verschillende bronnen² blijkt dat bij de meeste academies binnen Avans Hogeschool toetscommissies zijn gepositioneerd onder de examencommissies. Sinds de examencommissies een versterkte rol hebben gekregen vanaf 2010, hebben zij de taak om de kwaliteit van toetsing te borgen. Veel examencommissies hebben de toetscommissie het mandaat gegeven om deze taak uit te voeren. Veel toetscommissies houden zich echter ook bezig met het formuleren, implementeren en uitvoeren van toetsbeleid. Hierdoor zijn de verantwoordelijkheid voor zowel het ontwikkelen en de uitvoering, als het toezicht bij dezelfde commissie terecht gekomen. Hierdoor heeft de toetscommissie in veel gevallen een 'dubbele pet' op. Door deze werkwijze komt de onafhankelijke positie van de examencommissie in het gedrang.

In deze notitie worden eerst de verantwoordelijkheden omtrent toetsing in een academie beschreven en vervolgens wordt de huidige positionering van toetscommissies binnen Avans Hogeschool weergegeven. Vervolgens worden enkele gewenste situaties uitgewerkt voor toetscommissies. Tot slot wordt er mogelijke vervolgstappen geschetst over de positionering van toetscommissies binnen Avans Hogeschool.

Taken en verantwoordelijkheden op het gebied van toetsing

Wanneer er wordt gekeken naar onderwijs en toetsing, zie je een duidelijke scheiding van verantwoordelijkheden tussen enerzijds de directie en onderwijscommissie³ en anderzijds de examencommissie.

Verantwoordelijkheden van de directie en onderwijscommissie

De directeur wordt benoemd door het College van Bestuur en is verantwoordelijk voor de inrichting, uitvoering en verbetering van het onderwijs, inclusief toetsing. Binnen Avans Hogeschool delegeert de directeur deze taak vaak naar een onderwijscommissie. De onderwijscommissie krijgt dan de taak om toetsbeleid te ontwikkelen, implementeren, uit te voeren en te verbeteren. De onderwijscommissie legt hierover verantwoording af aan de directeur.

---

¹ Meer aandacht voor toetsing in het accreditatiestelsel, door de versterkte rol van de examencommissies, vanuit de publiciteit (INHolland) en vanuit de externe omgeving middels het rapport 'Vreemde ogen dwingen'.

² Bronnen: audits op examencommissies, jaarverslagen van examencommissies, Kritische Reflecties van opleidingen en uit toetsadviestrajecten uitgevoerd door de Expertgroep Kwaliteit en Toetsing

³ Voor onderwijscommissie kan ook curriculumcommissie worden gelezen.

Verantwoordelijkheden van de examencommissie

Het College van Bestuur benoemt eveneens de voorzitter van de examencommissie. De voorzitter van de examencommissie bekleedt daarmee een onafhankelijke positie binnen de opleiding. Vanuit de WHW is de examencommissie verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van toetsing. Dat wil zeggen dat de examencommissie kan verantwoorden dat de kwaliteit van toetsing goed is geborgd. De examencommissie heeft dus een toezichthoudende taak. Om het toezicht uit te oefenen kan de examencommissie onderzoek doen. De examencommissie hanteert hiervoor een eigen onderzoeksagenda. Naar aanleiding van haar bevindingen kan de examencommissie de directie adviseren over gewenste verbeteringen op het gebied van toetsing.

Taak	Uitvoering	Toezicht
Verantwoordelijke	Directie Onderwijscommissie	Examencommissie
Activiteiten	Ontwikkelen toetsbeleid Uitvoeren toetsbeleid Evalueren toetsbeleid Verbeteren toetsbeleid	Aantonen dat de kwaliteit van toetsing geborgd is

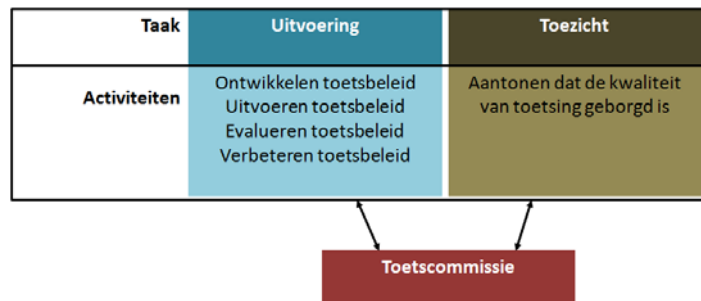
Afbeelding 1: Verdeling taken en verantwoordelijkheden directie / examencommissie

In afbeelding 1 is de verdeling van de verantwoordelijkheden weergegeven. Het is mogelijk dat beide organen een commissie instellen, waarin zij de commissie het mandaat geven om specifieke taken met betrekking tot toetsing uit te voeren. In de praktijk worden beide soorten commissies 'toetscommissie' genoemd.

De huidige taken en verantwoordelijkheden van toetscommissies bij Avans

Binnen Avans zijn er verschillende soorten toetscommissies met verschillende taken. Historisch gezien was de toetscommissie meestal gepositioneerd onder de onderwijscommissie en was zij verantwoordelijk voor het ontwikkelen, uitvoeren en verbeteren van de toetsing.

Met de aanscherping van de wetgeving in 2010 dient de examencommissie verantwoording af te leggen dat de kwaliteit van toetsing goed is geborgd. In de meeste gevallen heeft de examencommissie ervoor gekozen het mandaat hiervoor aan de toetscommissie te geven. Het afgelopen jaar is geconstateerd dat op diverse plaatsen toetscommissies zijn ingericht die op papier deel uit maken van de examencommissie, maar in de praktijk ook taken uitvoeren die horen bij een toetscommissie die valt onder een onderwijscommissie.

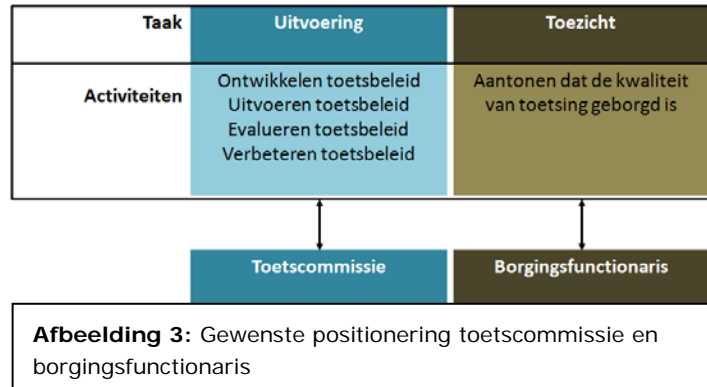

Afbeelding 2: Dubbele rol van de toetscommissie

Hierdoor is de rol van de toetscommissie niet altijd zuiver en heeft zij in sommige gevallen 'een dubbele pet', zoals zichtbaar is in afbeelding 2. Een gevolg van deze positionering is dat de wettelijke taak van de examencommissie om de kwaliteit van toetsing te borgen, in de praktijk niet altijd (vanuit een onafhankelijke positie) wordt uitgevoerd. Een tweede gevolg van deze werkwijze is dat er rolonduidelijkheid bestaat bij de betrokken partijen. Deze onduidelijkheid in taken, rollen en verantwoordelijkheden, zorgen ervoor dat toetscommissies vaak aan het stoeien zijn met welke taken zij prioriteit moeten geven. Hierdoor kunnen toetscommissies niet optimaal functioneren.

De gewenste taken en verantwoordelijkheden van toetscommissies bij Avans

Uit de voorgaande alinea blijkt dat de huidige positionering van toetscommissie leidt tot onduidelijkheid van taken. Een toetscommissie die zowel taken uitvoert van de onderwijscommissie, als van de examencommissie is niet meer onafhankelijk. Om dit te voorkomen, zou de toetscommissie slechts taken van één commissie dienen uit te voeren. In afbeelding 3 is dit visueel vormgegeven. Om hierover binnen Avans Hogeschool helderheid te scheppen, stellen we het volgende voor:

- Een toetscommissie is een commissie die gepositioneerd is onder de directie. Zij voert taken uit om de kwaliteit van toetsing te verbeteren. Dit kan door middel van het opstellen van een toetsbeleid, het uitvoeren van een toetsbeleid, het trainen van en feedback geven aan examinatoren en het verbeteren van het toetsbeleid. De toetscommissie wordt bekostigd vanuit het algemene academiebudget.
- Een functionaris⁴ (dit kunnen ook meerdere personen zijn) die taken uitvoert namens de examencommissie om de kwaliteit van toetsing te borgen, noemen we een 'borgingsfunctionaris'. De borgingsfunctionaris voert zelfstandig onderzoek uit op basis van de onderzoeksagenda die door de examencommissie is vastgesteld. Deze rapporteert rechtstreeks aan de examencommissie en dient binnen de academie een onafhankelijke rol te vervullen. Het is wenselijk om een lid van de examencommissie de rol van borgingsfunctionaris te laten vervullen. Deze borgingsfunctionaris wordt bekostigd vanuit het geormerkte academiebudget voor de examencommissie.

Een academie dient zelf te bepalen of zij een toetscommissie, een borgingsfunctionaris of beiden wil instellen. Dit is afhankelijk van de grootte van de academie, de toetsbekwaamheid van docenten en de gestelde organisatorische en financiële kaders. Uit recente ervaringen vanuit het LIC bij de herpositionering van de toetscommissie, blijkt dat het wenselijk is om met de verschillende betrokken partijen (directie, onderwijscommissie, examencommissie en toetscommissie) om tafel te gaan zitten om te komen tot een goede inrichting die past bij de academie.

Vervolgstappen:

Op basis van de huidige situatie binnen Avans Hogeschool is het wenselijk om de positionering van toetscommissies te herzien.

Voorgestelde stappen:

- Zorg dat in de kaderregeling examencommissies en het (nog te ontwikkelen) beleidskader toetsing een duidelijke beschrijving komt van hoe de toetscommissie en borgingsfunctionaris gepositioneerd dienen te worden en welke taken dat zij vanuit hun rol dienen uit te voeren, zoals hierboven is beschreven.
- Laat iedere academie een keuze maken voor een model met een toetscommissie, borgingsfunctionaris of beiden en laat dit helder op papier zetten. Het LIC kan hierbij ondersteuning bieden waar nodig.

⁴ Een academie kan er ook voor kiezen om meerdere borgingsfunctionarissen in te stellen.